

Viktige kommentarer til innhold i utvekslingsavtaler:

Når man forhandler fram en utvekslingsavtale vil man ofte måtte inngå kompromisser. Følgende punkter er det derfor viktig å være oppmerksom på:

Avtaleparter: Det skal komme tydelig frem innledningsvis hvem som er avtaleparter i avtalen. Institutt/fakultet?

Introduksjon: Hvis utvekslingsavtalen tar utgangspunkt i- og er avgrenset til- et prosjektsamarbeid, f.eks INTPART, UTFORSK etc. kan dette nevnes innledningsvis.

Definisjoner (jfr. Punkt 1): I visse tilfeller vil en utvekslingsavtale også innebære PhD-mobilitet. Ved mange utenlandske læresteder er PhDer registrert som studenter, men i Norge er PhDer ansatte/staff. Det gjør at innreisende PhDer til UiO registreres som 'guest researcher'. Det vil da være hensiktsmessig å definere dette under 1. Definitions. F.eks

iii) Students at XX University shall refer to undergraduate, Master's and Doctoral students. Students at University of Oslo shall refer to undergraduate and Master's students.

iv) Doctoral Students at XX University will be accepted as PhDs (staff) at University of Oslo. PhDs at University of Oslo will be accepted as Doctoral students at XX University.

Antall studenter (jfr. Punkt 4): UiO har på sin side ingen restriksjoner på antall innreisende, så fremt vi faktisk har et faglig tilbud til dem på engelsk, og studentene fyller kravene i avtalen for øvrig. Faktisk tjener UiO både studiepoeng og mobilitetstilskudd på de innreisende. En begrensning i antall studenter vil som regel komme fra motpartens side, særlig i land med skolepenger. Jo bedre potensial partneren ser for sine studenter ved UiO, jo mer liberale vil det være med antall plasser.

Opptak av studenter (jfr. Punkt 5): Avsenderinstitusjonen nominerer sine utveklingskandidater til opptak, men det forventes i de fleste avtaler at studenter skal ha et visst faglig nivå. Tillitsbasert. Der hvor partner stiller et minimumskrav til karaktergjennomsnitt, vil vi argumentere for at et C-gjennomsnitt er en godt kvalifisert UiO-student. Det kan være nyttig å gjøre partneren oppmerksom på vårt karaktersystem. Institusjoner i eliteklassen vil selvsagt kunne forvente høyere snitt. Uansett skal mottaksuniversitetet gjennom avtalen ha rett til å avgjøre endelig opptak. I praksis skal avslag være helt unntaksvis såfremt avtalens retningslinjer etterfølges.

Språkkrav (j.fr. punkt 5): Så å si alle norske studenter har et nivå i engelsk som gjør språktester overflødig, noe man i flere land er klar over. UiO bør derfor be om å få fritak for sine studenter, da testene er vanskelig tilgjengelig og koster penger. I svært mange avtaler i Canada, Australia og USA, står tilsvarende følgende setning: *There are no language requirements for UiO students applying for an exchange place at XXX as long as they have a letter from UiO confirming that the students' skills in English are sufficient to allow them to succeed in their studies at XXX. This letter will be issued only if the students have the grade four (4) or better from their Norwegian high school. Others must document their proficiency of English with...*

Hvis avtalepartneren ikke gir fritak, bør kravet spesifiseres samt at det oppgis hvilke tester som godtas. Partneren bør som et minimum godta både TOEFL og IELTS.

UiO på sin side krever TOEFL eller IELTS fra studenter fra ikke-engelsktalende land. I slike avtaler bør derfor følgende tekst legges inn *'In order to qualify for exchange at the University of Oslo, exchange*

students must document a satisfactory proficiency in English and are therefore required to pass a TOEFL-test with a minimum score of XX: [English proficiency requirements for exchange students - University of Oslo \(uio.no\)](#)

Studieavgifter (J.fr. punkt 6 og 7): Utgangspunktet er at utvekslingsstudenter skal betale avgifter ved sitt hjemmeuniversitet og ikke til det utenlandske lærestedet. Det kan likevel være at partner krever at det betales en mindre avgift/fee. Innreisende til UiO er fritatt fra å betale semesteravgift. UiO ha ikke en mal for study abroad-avtaler da vi ikke tilbyr dette.

Forsikringer (J.fr. punkt 7): Mange universiteter i særlig engelsktalende land har private forsikringsordninger som alle internasjonale studenter i utgangspunktet skal tegne. Den norske folketrygden er unik, og gjør de fleste slike forsikringer overflødige når det gjelder dekning av helsetjenester for norske studenter. Her må vi argumentere sterkt for at norske studenter skal få unntak. De må selvsagt ha vanlig reiseforsikringer i tillegg. For nærmere informasjon om forsikringer for utreisende studenter se: <http://www.uio.no/studier/utland/forsikring.html> Dette unntaket ser vi at stadig vekk blir mer utfordrende i f.eks USA.

Bolig (J.fr. punkt 8): UiO har tidligere kunnet garantere bolig gjennom SiO til alle innreisende studenter som har søkt innen fristene og som planlegger å komme til semesterstart. Grunnet knapphet på boliger, prioriteres de bilaterale studentene på UiOs lister til SiO da de trenger denne garantien for søknad om visum/oppholdstillatelse. Selv om vi vet at dette er nåværende praksis ved UiO, unngår vi å avtalefeste slike garantier. [Housing for students accepted to an exchange programme - International students \(uio.no\)](#) For UiOs utreisende studenter er garantier sjeldne, men bistand bør forventes.

For innreisende studenter kan Knutepunktet bistå med bolig for opphold over 2 måneder, mens ISMO (international staff mobility office) bistår innreisende PhDer/gjesteforskere: [International Staff Mobility Office \(ISMO\) - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](#)

Juridisk ansvar (J.fr punkt 12): Et punkt om *Indemnity* eller *Liability* kan ofte dukke opp i amerikanske eller australske avtaler. De fleste andre lands institusjoner, UiO inkludert, vil helst unngå dette. Dersom partner krever en slik passus har UiO på forhånd klarert følgende tekst internt:
[Both parties will answer and defend only that responsibility and resultant legal duty, involving personal injury and damage to property, which is based upon, or arises from their respective negligent acts or omissions which may occur in connection with this Agreement. Each of the parties undertakes to ensure that any student sent under this Agreement is adequately insured, in order to minimise any possible damage that might be incurred by the receiving institution as a consequence of the student's stay.]

Våre studenter er ikke forsikret via UiO, og UiO har i utgangspunktet ikke noe ansvar for studenters handlinger og opptreden på utveksling (og for øvrig også på egen institusjon). Det vil si at i utgangspunktet kan studenten selv bli ansvarlig for de skader de volder ved forsett eller uaktsomhet i samsvar med erstatningsreglene om skyldansvar. Det er ikke å anbefale at UiO dermed påtar seg et større ansvar overfor den utenlandske institusjonen, og med en forpliktelse om å dekke tap som våre studenter potensialet påfører denne institusjonen under utenlandsoppholdet, enn det vi selv har direkte overfor studenten.

Ettersom UiO som staten er selvassurandør, har vi ikke adgang til å tegne forsikring i forsikringsselskap. Det er ikke uvanlig at en avtalepartner kan forslå dette. Grunnlaget for dette fremgår av statens personalhåndbok punkt 4.3.4 samt reglement for økonomistyring i staten § 20. Selvassurandørprinsippet innebærer at staten selv over statsbudsjettet dekker evt. økonomiske tap

som vil kunne oppstå som følge av erstatningsansvar i forbindelse med de avtaler staten til enhver tid inngår.

Hvis partner insisterer på en formulering rundt selv-assurandør-prinsippet kan følgende foreslås: 'UiO warrants and represents, now and throughout the term of this Agreement, that as a public institution it is not able to obtain general liability insurance but is instead self-insured by the state of Norway and shall, upon request, provide a separate written declaration to that effect'.

Governing law:

1. Vår første prioritet er at man forsøker å vinne frem med norsk rett som governing law. Dette fordi vi da får kontroll over avtalens innhold. Dersom man velger en annen lands rett, så påtar man seg en potensiell risiko. Det finnes ingen garantier for hvordan avtalen kan tolkes etter en annen lands rett. Den kan tolkes innskrenkende, utvidende eller medføre at forpliktelsen(e) etter avtalen ikke lar seg gjennomføre.

2. Dersom man ikke vinner frem med norsk lovvalg, noe som ofte er tilfellet, bør man vurdere om man heller skal la avtalen være taus på dette området. Det vil si at man i avtalen ikke skriver noe om hvilken rett som regulerer avtalen, slik at spørsmålet må løses basert på bakgrunnsretten. Hovedregelen er da at man skal anvende retten i det landet «hvortil det har sin sterkeste tilknytning, eller hvor det nærmest hører hjemme». På denne måten har man da en sjans for at tvisten uansett kan løses etter norsk lov, men ikke nødvendigvis. Poenget er at man likevel har en sjanse, i motsetning til når man bestemt velger en annen rett.

3. Dersom partene bestemt ønsker at avtalen skal reguleres, er det belgisk rett som er å foretrekke, dersom man ikke vinner frem med norsk lovvalg. Dette skyldes hovedsakelig fordi belgisk rett anses nærmest EU-retten som Norge presumptivt også skal etterleve.

4. Dersom ingen av de over funker, og man må akseptere en annen lands rett (som ikke er å foretrekke) så er det viktig at man har en så presis avtale som mulig, nettopp på grunn av de usikkerhetsmomentene som nevnt i punkt 1. En måte å gjøre den mer presis på er blant annet å få frem hva formålet med avtalen er, og hvordan den skal tolkes. Det bør også tas inn en setning om at: Avtalen skal tolkes objektiv og etter sin ordlyd.

Uavhengig av om man lander på punkt 2,3 eller 4, så er det viktig at det inntas i avtalen at ingen av samarbeidspartene er forpliktet til å bryte «national mandatory law».

UiO kan akseptere at avtalen ikke reguleres etter et bestemt lovvalg, men etter prinsippet om at «hvor saken/tvisten har sin sterkeste tilknytning» skal gjelde.

Forskerutveksling (J.fr. punkt 10): I de fleste utvekslingsavtaler inngår en passus om dette, og det vil som oftest stå at dette skal avtales i hvert enkelt tilfelle. Dette er positivt. Enkelte avtaler kan inneholde en passus om at mottakerinstitusjon skal dekke oppholdskostnader. Dette bør unngås, da dette er vanskelig å håndtere rent administrativt (hvem skal betale, hvor mange skal man betale for, for hvor lenge etc.). Et slikt løfte kan skape forventninger, og det er ikke hyggelig å avslå slike søknader.